

PARENTING VIRAL

Ghid pentru stabilirea limitelor
și creșterea copiilor responsabili
în mediul online

MINDY McKNIGHT

CAPITOLUL 1

Așa a fost atunci, așa este acum

Am crescut în suburbia Salt Lake City, Utah, al patrulea dintre cei cinci copii. Veneam acasă de la școală, ne aruncam cât-colo rucsacurile, ne uitam la un desen animat de la televizor, mâncam ceva și alergam afară să ne jucăm până se întuneca. Toți copiii din cartier se cunoșteau, iar parentingul se făcea aproape la comun. Ne jucam într-o casă până când părinții se săturau de noi și ne dădeau afară, apoi ne mutam în curtea următoare ca o mică haită de lupi până când, în cele din urmă, unul dintre părinți ne dădea un sandwich cu unt de arahide și jeleu pe pâine albă sau macaroane cu brânză. Apoi tatăl meu „termină” munca și ne fluiera să ne întoarcem acasă, iar noi ne grăbeam să ne spălăm pentru cină.

Lumea noastră era atât de mică pe atunci, dar se simțea suficient de mare.

În prezent, desigur, este aproape imposibil să ne imaginăm copiii având aceeași libertate de mișcare – la fel cum este aproape imposibil pentru copiii noștri să înțeleagă cum a fost copilăria mea. Da, este întotdeauna liniștitor să știi că pot să-mi verific copiii oriunde s-ar afla – și mă bucur că și ei pot da de mine instantaneu în caz de ceva –, dar mă gândesc adesea la modul în care m-a afectat pe mine și

pe toate celelalte mame pe care le cunosc această ușurință a comunicării pe care o luăm acum de bună. Părinții mei *știau* că nu ne pot găsi într-o nanosecundă când ne jucam cu prietenii. Aveau o bănuială destul de bună despre locul unde am putea fi, dar asta era tot. Își făceau griji? Nu, pentru că nu aveau de ales. Asta era. Nimeni nu se *aștepta* să fie urmărit. Acum intrăm în panică sau într-o stare vecină cu paranoia dacă ai noștri copii își uită telefoanele mobile într-o zi sau dacă cineva pierde semnalul, în ciuda statisticilor care arată o rată a criminalității mult mai scăzută decât pe vremea când eu și Shaun eram mici și este extrem de puțin probabil că li s-ar putea întâmpla ceva dacă nu reușim să dăm de ei o oră sau două.

Epoca digitală a schimbat în totalitate nu doar cum suntem ca părinți, ci și tot ceea ce facem zi de zi. Când eu și Shaun ne-am căsătorit în 1998 și am pus bazele familiei noastre, tehnologia care ne-a permis să devenim YouTuberi și influenceri digitali efectiv nu exista. Am fost nevoiți să inovăm, creând regulile pe parcurs, pe măsură ce ne construiam afacerea de la zero.

Când mi-am început blogul, n-aș fi visat niciodată că pasiunea mea va deveni nu doar o carieră, ci, în cele din urmă, un brand de familie. Cred că niciunul dintre noi nu ar fi putut prezice felul în care s-au dezvoltat internetul și rețelele de socializare... cu bune (mii de idei, comunitate internațională și informații la îndemână) și cu rele (încălcarea intimității, hărțuire cibernetică și fraudă). Poți trimite fotografii de familie verilor din cealaltă parte a lumii sau poți posta un comentariu complet inofensiv,

care poate fi interpretat greșit și poate provoca astfel tot felul de resentimente, deși nu asta era intenția ta!

Când am început să mă gândesc la care ar fi cea mai bună modalitate de a-ți arăta cât de mult s-au schimbat vremurile, de la epoca analogică la cea digitală, mi-am zis să fac comparație între cum arăta ziua unui părinte acum treizeci de ani și cum arată una acum. Am fost uimită să văd câte lucruri luăm de-a gata, lucruri pe care le folosim sau le facem în fiecare zi și care sunt completamente schimbate față de cum erau când eram noi copii. Multe dintre aceste schimbări ne-au făcut viața mult mai ușoară și mai bună, în timp ce altele ne fac poate să ne dorim vremuri mai simple. Este impresionant cât de lungă este această listă!

ANALOGIC VERSUS DIGITAL

Este uimitor cât de multe lucruri pe care le foloseam sunt considerate acum relicve care îi fac pe copiii noștri să își dea ochii peste cap! Epoca digitală este viața pe care o cunosc copiii noștri de când se știu și pe care vor continua să o descopere; așa arată lumea lor în fiecare zi și nu și-o pot imagina altfel.

Ceasul deșteptător

Analogic: Îl întorceai și sperai că o să sune sau băgai în priză un bloc voluminos cu numere roșii și verzi care străluceau enervant în dormitorul tău întunecat.

Digital: Un sunet iritant pe care îl face telefonul tău mobil, dotat cu un buton de amânare care e prea ușor de utilizat. Pentru un șoc suplimentar, dacă un străin are același ton de apel ca soneria ta și cineva îl sună, inima

îți sare din piept – un răspuns condiționat – și te trec instantaneu toate transpirațiile până când îți dai seama că nu este, de fapt, alarma ta.

Mementouri

Analogic: O carte poștală, un apel rapid sau un bilet scris de mână. Succes în a ține evidența acestora!

Digital: Adaugi sarcina de lucru direct în calendarul smartphone-ului prin apăsarea unui buton, notificări personalizate complete, mesaje text primite de la doctori ca să îți amintești de programare.

Table

Analogic: Cretă și bureți de șters tabla, proiectoarele acelea suspendate urâte sau, dacă ai avut mai mult noroc, o tablă albă și markere.

Digital: Tablete inteligente. Profesorii își conectează laptopul direct la ecran, navigând cu vârful degetelor pe Google, prin temeile elevilor sau prin alte materiale didactice necesare, cum ar fi clipurile de pe YouTube. Pot și salva ce desenează pe tabletele inteligente pentru lecțiile viitoare.

Jocuri de cărți

Analogic: Stăteai cu prietenii și cu un pachet de cărți, jucați UNO, Popa prostu' sau orice alt joc în care aveai mai mereu toți jokerii.

Digital: Jocuri online sau aplicații, unde joci direct pe smartphone-ul tău, răspunzând la întrebări în timp real sau offline. (Poți învăța cum să joci cupe sau poker online, jucând împotriva computerului dacă joci singur sau împreună cu prietenii. Aplicațiile afișează apoi răspunsurile pe ecranul televizorului. Este atât de sofisticat, încât pot juca simultan până la o sută de persoane!)

Mașini

Analogic: Foloseai o cheie pentru a bloca ușile și a porni mașina, apeluri analogice, bateria se descărca dacă uitai să stingi luminile și trebuia să calculezi distanța din spatele și din jurul mașinii înainte de a te deplasa. Și, bineînțeles, aveai nevoie de o hartă rutieră bună pentru călătoriile lungi și nu știai cu exactitate când vei ajunge la destinație.

Digital: Încuietori fără cheie, GPS integrat, lumini care se aprind și se opresc singure, uși care se deschid automat, scaune încălzite, o mulțime de funcții digitale pe care nu le folosești niciodată etc. Acum poți porni mașina de la distanță și poți regla temperatura înainte de a părăsi casa. Emisiunile TV pentru copii sunt o *necesitate*, cu căști și încărcătoare USB în mai multe locuri. Poți utiliza chiar și Bluetooth pentru a-ți conecta telefonul și a asculta muzică de pe Spotify sau un podcast bun atunci când ești blocat în trafic. Cu inovațiile de la Tesla, mașinile fac ceea ce numai am visat cu toții în epoca analogică... se pot conduce singure!

Cafea

Analogic: Folgers sau Maxwell House de la orice magazin alimentar sau (oribilele!) pulberi instant la pachete economice mari și filtre de cafea de proastă calitate.

Digital: Espressoare pentru acasă atât de complicate, încât ai nevoie de o diplomă în inginerie ca să îți dai seama cum să le folosești, așa că te duci în schimb la Starbucks și plătești cu o aplicație sau folosești un aparat Keurig cu autoservire, care are câte arome vrei.

Cărți de colorat

Analogic: Foloseai creioane colorate, din lemn sau cerate, pe hârtie de ziar sub forma unor cărți subțiri care se rupeau ușor.

Digital: Dai cu degetul ca să alegi dintr-o varietate de culori și îți colorezi capodoperele online.

Calculatoare și procesoare de cuvinte

Analogic: Mașini de scris manuale, mașini de scris electrice (și minunea benzii corectoare), procesoare de text cu dischete, computere de birou voluminoase cu aproape zero memorie și imprimante matriciale care se blocau mereu sau îți scoteau pagini cu un scris imposibil de descifrat.

Digital: Laptopuri ușoare, subțiri, cu terabiți de memorie sau iPad-uri și acum chiar și Apple Watch-uri! Chiar și imprimantele sunt digitale, fără fir, iar unele pot încăpea în buzunar!

Sfaturi de design

Analogic: Citeai revista *Case și grădini mai bune* la bibliotecă sau o urmăreai pe Martha Stewart la televizor.

Digital: Pinterest, Instagram sau tutoriale Do It Yourself (Fă singur) pe YouTube.

Dispute (triviale)

Analogic: Întrebai pe unii și pe alții pentru a obține aprobare, căutai informații în cărțile de referință sau îți exprimai dezacordul fără a ajunge la un consens legat de cine are dreptate.

Digital: Soliciți un răspuns de la Siri, Alexa sau de la browserul tău preferat, care este livrat în mai puțin de douăzeci de secunde, în funcție de cât de bine ai căutat.

Primirea plății

Analogic: Primeai un cec prin poștă, stăteai la coadă să-l înmânezi unui casier ca să îl depună și apoi așteptai mai multe zile ca să ai acces la bani.

Digital: Depunere directă, PayPal, Venmo sau, dacă ești plătit cu un cec, pur și simplu îl fotografiezi cu

telefonul și îl trimiți direct la banca ta pentru depunere instantanee.

Mersul la școală

Analogic: Așteptai la colț, în ploaia rece, să apară autobuzul școlii.

Digital: Verifici aplicația de urmărire a autobuzului școlii din cartier, astfel încât copiii tăi să iasă din casă chiar înainte ca acesta să apară.

Sănătate

Analogic: Diagnosticul mamei sau, în cele din urmă, un consult medical la cabinet. Dacă ai o vârstă mai înaintată, este posibil să îți amintești de vremurile în care medicul făcea consultații la domiciliu.

Digital: Telemedicină cu un medic online. Site-uri online care ajută la diagnosticarea problemei (și care te conving că simptomele tale înseamnă automat că ai o boală oribilă). Îți poți cumpăra chiar și ochelarii cu rețetă online.

Teme pentru acasă

Analogic: Scriai totul cu pixul sau cu creionul pe caiete, păstrându-le în dosare sau completând fișele de la profesori pentru a fi returnate a doua zi.

Digital: Google Classroom – trebuie doar să le tastezi online și să trimiți temele profesorului chiar acolo. De asemenea, copiii pot încărca fișiere cu proiecte și pot trimite mesaje direct profesorului sau colegilor de clasă. Notele se acordă și ele tot online.

Deprinderi de viață

Analogic: Învățați doar lucrurile pe care știau să le facă părinții, rudele sau prietenii apropiați.

Digital: Tutoriale online care pot învăța o mamă pasionată de fotbal cum să-și redecoreze casa sau un tată cum să-i îndeplinească părul fiicei sale.

Muzică

Analogic: Radio AM, radio FM, determinat în mare măsură de DJ-ii de la pupitru și de gazdele emisiunilor despre care știai că îți împărtășesc gusturile. Discuri de vinil, casetofoane, casete, CD-uri, un Walkman sau boxe portabile (practic la fel de mari cât copilul tău). Căști suficient de mari cât să-ți dea dureri de cap și care trebuiau conectate printr-un fir scurt.

Digital: Muzică nelimitată în permanență, de toate genurile, pe telefonul mobil. Căști fără fir care anulează zgomotul sau atât de mici, încât aproape nu le vezi.

Noutăți și evenimente

Analogic: Ziarele de dimineață și de seară, livrate la ușă, cu știrile de ieri, sau buletinul de știri de la ora 18:00.

Digital: Alerte pe telefonul mobil, știri de ultimă oră la doar câteva secunde distanță de producerea evenimentului prin intermediul rețelelor de socializare. Și pentru că mult mai mulți oameni pot transmite știri – de la prietenii tăi la bloggeri și comentatori –, sunt mult mai multe voci care ne vorbesc despre ceea ce se întâmplă în lume decât înainte.

Fotografie

Analogic: O cameră cu film care trebuia dezvoltat, Polaroid pentru instantanee, dezvoltai filmul și descopereai că doar șaptesprezece din cele treizeci și două de poze făcute sunt bune, plus că nu puteai face selfie-uri.

Digital: Camere digitale cu rezultate imediate, ecrane care îți indică exact cum va arăta fotografia, aplicații de editare a fotografiilor care fac ca orice fotografie să pară

că a fost făcută de un profesionist, majoritatea fotografiilor realizate sunt „selfie-uri“.

Dispozitive de înregistrare

Analogic: Aparate de înregistrat în miniatură sau la dimensiuni normale cu casete. Îmi amintesc că m-am dus la spectacole sau la recitaluri în care fiecare tată stătea jos sau ghemuit la capătul scenei cu o cameră uriașă pe umăr, înregistrând totul pentru posteritate.

Digital: Aparate de înregistrat digitale care sunt atât de mici, încât sunt adesea imposibil de văzut, unele cu dictare vocală care încarcă automat fișierele vocale pe computer și le traduc în mai multe limbi într-o clipă.

Cumpărături

Analogic: Mergeai la mall sau la magazine mari precum Macy's, Sears sau Kmart, cu o sumă finită de numerar.

Digital: Folosești un stilist care îți trimite ținute digitale, faci cumpărături online, ai Amazon, Etsy sau alte aplicații pentru a posta fotografia cu articole pe care le-ai văzut, iar alții îți spun de unde să le cumperi. Cumpărături pe credit fără o limită reală. Plătești prin simpla menținere a telefonului deasupra unui senzor. Transport gratuit și retur gratuit de la comercianți isteți din întreaga lume.

Studiu

Analogic: Mergeai la bibliotecă, căutai prin cartoteca folosind Sistemul Zecimal Dewey, găseai cărțile, te așezai la o masă și luai notițe până când mai aveai puțin și îți cădea mâna. Dacă aveai noroc, biblioteca ta era dotată cu un copiator.

Digital: Dai pe Google și găsești orice ai nevoie instantaneu. Poți marca pagina pentru o lectură ulterioară.

Telefoane – acasă

Analogic: Linii fixe cu mufe de telefon și cabluri care se încurcau mereu, confidențialitate aproape nulă și semnal ocupat dacă persoana pe care o sunai vorbea cu altcineva. O, ce bucurie când au fost inventate apelurile în așteptare și funcția de afișare a apelantului!

Digital: Telefoane mobile care practic îți conduc viața 24/7, pe deasupra și dispozitive de divertisment și supercomputere de buzunar.

Telefoane – în afara casei

Analogic: Telefoane cu plată care erau de obicei stricate sau te vedeai nevoit să stai la rând în spatele cuiva care nu mai termina de pălăvrăgit. Trebuia să ai mereu la tine o monedă, în caz că aveai nevoie să dai un telefon. Apelarea la distanță costa mulți bani. Îți amintești cum era când sunai cu taxă inversă?

Digital: Telefoane mobile cu minute nelimitate, oriunde în lume pentru același preț lunar. Majoritatea locurilor comerciale au stații de încărcare comune unde îți poți încărca dispozitivul.

Televizoare

Analogic: Doar trei-patru canale, o cutie mare și apilatizată, și trebuia efectiv să te ridici de pe canapea și să schimbi singur canalul sau să folosești o telecomandă simplă. Multe aveau antene dipol „urechi de iepure“, pe care trebuia să le ajustezi des pentru un semnal mai bun.

Digitală: Ecrane plate cu o culoare vibrantă, aplicații care acționează ca telecomenzi universale, posibilitatea de a viziona mai multe canale în același timp sau de a te conecta la serviciile de streaming preferate. Urmărești în HD sau în 3D.